

ORGANIZACJA RUCHU DROGOWEGO NA TERENIE PLESZEWA

Material na sesję Rady Miejskiej w Pleszewie

Opracowanie:

Kierownik
Wydziału Gospodarki Komunalnej

Roman Łukasik
Roman Łukasik
Kierownik Wydziału Gospodarki Komunalnej
Urząd Miasta i Gminy w Pleszewie

Pleszew, maj 2018 r.

Organizacja ruchu drogowego

Informacje ogólne

Przy omawianiu problematyki związanej z ruchem drogowym niezbędne jest wyjaśnienie dwóch zasadniczych pojęć tj. *zarządzania ruchem* oraz *organizacji ruchu*. Definicje tych pojęć znajdują się w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 23 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. z 2017 r. poz. 784).

I. ZARZĄDZANIE RUCHEM

Poprzez *zarządzanie ruchem* ustawodawca rozumie:

- 1) Podejmowanie czynności techniczno - organizacyjnych, a w szczególności:
  - a) sporządzanie projektów organizacji ruchu,
  - b) przedstawianie projektów organizacji ruchu do zatwierdzenia,
  - c) rozpatrywanie projektów organizacji ruchu,
  - d) zatwierdzanie organizacji ruchu,
  - e) przekazywanie zatwierdzonej organizacji ruchu do realizacji,
  - f) nadzór nad zgodnością istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzoną organizacją ruchu,
  - g) nadzór i analizę istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności,
  - h) nadzór nad zarządzaniem ruchem.
- 2) Obsługę systemów sterowania ruchem, sterowanie ruchem za pomocą znaków świetlnych, znaków o zmiennej treści i innych zmiennych elementów.
- 3) Wprowadzanie tymczasowych zakazów lub ograniczeń w ruchu w przypadku zdarzeń, w wyniku których może nastąpić zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

II. ORGANIZACJA RUCHU

Organizacja ruchu oznacza wpływ na ruch drogowy poprzez: sposób umieszczania znaków pionowych, poziomych, sygnalizatorów i urządzeń bezpieczeństwa ruchu, zasady sposobu działania sygnalizacji, znaków świetlnych i innych zmiennych elementów mających wpływ na ruch drogowy, geometrię drogi i zakres dostępu do drogi.

Organem zarządzającym ruchem, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1260), w zależności od kategorii drogi, na terenie miasta i gminy Pleszew są:

- dla dróg krajowych (droga nr 11 i 12) – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad
- **dla dróg powiatowych i gminnych – Starosta Powiatu Pleszewskiego**
- dla dróg wewnętrznych – podmioty zarządzające tymi drogami.

Wyżej wymienione podmioty są również organami sprawującymi nadzór nad zarządzaniem ruchem.

Organ zarządzający ruchem rozpatruje projekty organizacji ruchu oraz wnioski dotyczące zmian organizacji ruchu. Zatwierdza również organizację ruchu na podstawie złożonych projektów i przekazuje je do realizacji zarządom drogi. Podstawą do wprowadzenia zmian w istniejącej organizacji ruchu jest zatwierdzony projekt, który powinien zawierać:

- plan orientacyjny z zaznaczeniem dróg, których opracowanie dotyczy w skali 1 : 10000 - 1 : 25000,

- plan sytuacyjny w skali 1 : 500 +- 1 : 1000 zawierający lokalizację istniejących, projektowanych, usuwanych znaków drogowych, urządzeń bezpieczeństwa ruchu,
- opis techniczny dotyczący przedstawionego opracowania,
- uzgodnienia (w zależności od kategorii drogi) z Komendantem Wojewódzkim Policji w odniesieniu do dróg krajowych, Komendantem Powiatowym Policji w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych, zarządem drogi, jeśli nie jest ona jednostką składającą projekt.

Projekty organizacji ruchu mogą przedstawić do zatwierdzenia: zarząd drogi, organ zarządzający ruchem, inwestorzy lub jednostki organizacyjne, które realizują prace prowadzone w pasie drogowym lub korzystają z dróg w sposób szczególny.

Znaki drogowe lub inne urządzenia techniczne w oparciu o zatwierdzony projekt organizacji ruchu na drogach umieszcza zarządca drogi właściwy dla danej kategorii drogi. Utrzymanie w należytym stanie oznakowania na skrzyżowaniach dróg różnych kategorii należy do zarządcy drogi, która posiada wyższą kategorię drogi.

Przykład I: zmiana organizacji ruchu na drodze gminnej wymaga:

- opracowania projektu zmian w organizacji ruchu, który opracowuje zarządca drogi – Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew. Projekt mogą opracowywać również: Starosta Powiatu Pleszewskiego, bądź inwestorzy lub jednostki organizacyjne, które realizują prace prowadzone w pasie drogowym lub korzystają z dróg w sposób szczególny,
- zaopiniowania przez zarządcę drogi – Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew,
- zaopiniowania przez Komendę Powiatową Policji w Pleszewie,
- zatwierdzenia przez organ zarządzający ruchem na drodze gminnej – Starostę Powiatu Pleszewskiego,
- wprowadzenia zmiany w organizacji w ruchu przez Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew.

Przykład II: zmiana organizacji ruchu na skrzyżowaniu dróg: powiatowej z gminną wymaga:

- opracowania projektu zmian w organizacji ruchu, który opracowuje zarządca drogi wyższej kategorii – Starosta Powiatu Pleszewskiego. Projekt mogą opracowywać również: Burmistrz Miasta i Gminy Pleszew oraz inwestorzy lub jednostki organizacyjne, które realizują prace prowadzone w pasie drogowym lub korzystają z dróg w sposób szczególny,
- zaopiniowania przez zarządcę drogi gminnej – Burmistrza Miasta i Gminy Pleszew,
- zaopiniowania przez zarządcę drogi powiatowej – Starostę Powiatu Pleszewskiego /w jego imieniu przez Zarząd Dróg Powiatowych w Pleszewie/,
- zaopiniowania przez Komendę Powiatową Policji w Pleszewie,
- zatwierdzenia przez organ zarządzający ruchem na drodze gminnej i powiatowej – Starostę Powiatu Pleszewskiego,
- wprowadzenia zmiany w organizacji w ruchu przez zarządzającego drogą kategorii wyższej, czyli w tym przypadku Starostę Powiatu Pleszewskiego.

III. URZĄDZENIA ZWALNIAJĄCE RUCH I OZNAKOWANIE

Progi zwalniające są urządzeniami bezpieczeństwa ruchu drogowego wykonanymi z zasady w formie wygarbienia. Progi zwalniające można stosować w obszarach zabudowanych na drogach następujących klas technicznych: lokalna (L), dojazdowych (D), wyjątkowo zbiorcza (Z). Niedopuszczalne jest stosowanie progów zwalniających

- na drogach krajowych i wojewódzkich,

- na miejskich drogach ekspresowych, ulicach głównych ruchu przyspieszonego, ulicach głównych,
- na ulicach i drogach wyjazdowych straży [pożarnej, stacji pogotowia ratunkowego],
- na ulicach i drogach w przypadku kursowania autobusowej komunikacji pasażerskiej z wyjątkiem progów wyspowych,
- na jezdniach innych niż bitumiczne, jeżeli nie można zastosować oznakowania poziomego P-25 (oznaczenie progu zwalniającego),
- na łukach dróg i w innych przypadkach, gdy ich obecność może powodować zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego,

Progi zwalniające nie mogą być umieszczane dalej niż:

- 60 m od linii zatrzymania przy znaku B 20 (stop) lub B-32 (Urząd Celny),
- 40 m od krańcowych punktów łuku poziomego drogi o promieniu wewnętrznym $R_{\max} = 25$ m i kącie zwrotu większym od 70° ,
- 60 m od miejsca lub obiektu wymuszającego zmniejszenie prędkości pojazdów, np. skrzyżowania ulic lub dróg wymagające zmiany kierunku ruchu o co najmniej o 70° .

Progi zwalniające nie mogą być umieszczane bliżej niż:

- 40 m od skrzyżowania ulic lub dróg,
- 20 m od końcowych punktów łuku poziomego drogi, gdy wewnętrzny promień łuku jest mniejszy od 50 m,
- 20 m od punktu początkowego spadku drogi, gdy spadek ten przekracza 10 %,
- 30 m od przejść dla pieszych (nie dotyczy progów z przejściami dla pieszych),
- 20 m przed i za przejazdem kolejowym oraz 15m przed i za przejazdem tramwajowym, licząc od skrajnej szyny toru na przejeździe,
- 25 m od najbliższej części wiaduktu lub innej konstrukcji nośnej,

Ponadto nie dopuszcza się umieszczania progów zwalniających na obiektach mostowych i w tunelach, nad konstrukcjami inżynierskimi, takimi jak przepusty, przejścia podziemne, komory instalacji wodociągowej, itp. oraz w odległości mniejszej niż 25m od nich ze względu na niszczący wpływ wstrząsów powodowanych przejeżdżaniem pojazdów samochodowych.

Organizacja ruchu na terenie miasta Pleszewa

Organizacja ruchu na terenie miasta Pleszewa jest podporządkowana przebiegającym przez miasto drogom krajowym nr 11 i 12, które posiadają dominującą funkcję obsługi ruchu tranzytowego i miejscowego. Wyznaczony w latach osiemdziesiątych XX w. nowy przebieg dróg krajowych przez miasto (poprzednio ich trasa biegła przez centrum miasta) spowodował w tym okresie szereg zmian w organizacji ruchu, które w zasadzie funkcjonują do dnia dzisiejszego. Poza wyżej wymienionymi drogami krajowymi przebiegającymi przez miasto: ulice Poznańska, Gen. J. Hallera, Ks. Kazimierza Niesiołowskiego, które posiadają jezdnie jednopasmowe dwukierunkowe, na pozostałej sieci został wymuszony układ tzw. mieszany ulic jednopasmowych jednokierunkowych i dwukierunkowych przyporządkowanych do tej sieci.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa i uspokojenia ruchu w latach dziewięćdziesiątych na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 12 z ul. Św. Ducha, Marszewską oraz Kilińskiego i Prokopowską została zainstalowana sygnalizacja świetlna, która w sposób wystarczający zapewnia płynność ruchu przy przejeździe przez w/w skrzyżowanie.

Z uwagi na zły stan nawierzchni drogi krajowej nr 12, w latach 2009 – 2010 GDDKiA dokonała przebudowy przedmiotowej drogi na odcinku od skrzyżowania z drogą krajową nr 11, na którym zastosowano rozwiązanie w postaci ronda do miejscowości Brzezie.

Przebudowa obejmowała:

- wymianę krawężników, kratki ściekowych, położenie nowej nawierzchni bitumicznej oraz remont chodników.
- budowę chodnika wraz ze ścieżką rowerową do miejscowości Brzezcie,
- azyli umożliwiające bezkolizyjny skręt pojazdom na bazę Zakładu Wodociągów i Kanalizacji,
- pas lewoskrętu w ulicę Parkową w Lenartowicach.

Wzrastający ruch pojazdów na drodze nr 12 wymusił również przebudowę organizacji ruchu na ul. Poznańskiej i Hallera poprzez:

- wprowadzenie azyli dla pieszych i wydzielenie pasów dla prawo i lewo skrętów z drogi krajowej,
- wykonanie bezpośredniego wyjazdu dla karetka pogotowia ratunkowego wraz z sygnalizacją świetlną, która umożliwi automatycznie wstrzymanie ruchu na „krajówce” i bezkolizyjny wyjazd karetka,
- poszerzenie skrzyżowania z ulicą Zachodnią i wprowadzenie sygnalizacji świetlnej,
- przebudowę skrzyżowania z ulicą Lipową i wprowadzenie sygnalizacji świetlnej,
- przebudowę skrzyżowania z ulicą Marszewską i wprowadzenie zakazu skrętu z ulicy Gen. J. Hallera w Marszewską w kierunku Placu Powstańców Wlkp. dla pojazdów jadących od strony Kalisza,
- przebudowę skrzyżowania z ulicami Prokopowska i Kilińskiego.

Przebudowa ta jednak nie spełniła do końca oczekiwań mieszkańców, co ma swoje odbicie w interpelacjach Radnych Rady Miejskiej w Pleszewie składanych na sesjach, jak i wnioskach składanych do Burmistrza. Wprowadzone zmiany znacznie spowolniły ruch w mieście, spowodowały wzrost ilości powstających korków w godzinach szczytu, a tym samym zwiększyły emisję spalin.

Wzrost ruchu tranzytowego wymusza konieczność budowy obejścia drogi nr 12 od miejscowości Zielona Łąka do Brzezcia, aby całkowicie wyeliminować ten ruch na ulicach Ks. Kazimierza Niesiołowskiego, Gen. J. Hallera i Poznańskiej.

W celu usprawnienia ruchu na drogach powiatowych i gminnych zlokalizowanych na terenie Pleszewa dokonano szereg zmian stałej organizacji ruchu:

- rozszerzono istniejącą na Rynku i Placu Kościuszki strefę płatnego parkowania o kolejne ulice w centrum miasta zarówno gminne jak i powiatowe, zwiększając ilość miejsc parkingowych,
- wprowadzono ruch jednokierunkowy na ul. Plac Kościelny, umożliwiając jednocześnie bezpośredni skręt z ulicy Kraszewskiego w Plac Kościelny, bez potrzeby włączania się w ruch okrężny na Rynku,
- wprowadzono ruch jednokierunkowy na ulicy Edmunda Bojanowskiego,
- przebudowano (poszerzono o pas prawoskrętu) skrzyżowanie ulicy M. Reja i Lipowej,
- przebudowano Stare Targowisko tworząc nowe miejsca parkingowe,
- przebudowano ulicę Prokopowską (poszerzenie jezdni, nowa nawierzchnia i budowa ścieżki rowerowej),
- przebudowano ciąg ulic Wschodnia i Piaski,
- przebudowano ul. Św. Ducha,
- trwa przebudowa ul. K. Sopałowicza oraz przejętych w 2016 roku od Powiatu ulic: Marszewskiej, Plac Powstańców Wlkp., Daszyńskiego,

W celu usprawnienia ruchu pojazdów po terenie Pleszewa należy zastanowić się nad wprowadzeniem następujących zmian w organizacji ruchu:

- wprowadzić ruch jednokierunkowy na ulicy Szkolnej w kierunku od ul. Kilińskiego do Kaliskiej,
- rozważyć zmianę na ulicy Krzywej (pozostawić ulicę dwukierunkową i wprowadzić zakaz zatrzymywania się i postoju lub wprowadzić ruch jednokierunkowy z możliwością parkowania po jednej stronie ulicy),
- przebudować ulice 70 Pułku Piechoty w Pleszewie (poszerzyć pasy ruchu oraz wykonać ścieżkę rowerową),
- przebudować skrzyżowanie ulic Lipowa, Malińska, Armii Poznań, 70 Pułku Piechoty,
- rozważyć przebudowę skrzyżowania ulic Słowackiego i Lipowej,
- przebudować skrzyżowanie ulic: Słowackiego, Targowej i M. Bogusza,
- przebudować skrzyżowanie ulic: Słowackiego, Ogrodowej i Lecha Kaczyńskiego,
- rozważyć kolejną zmianę na skrzyżowaniu ulic: Malińska, Plac Wolności im. Jana Pawła II.

Proponowane powyżej zmiany z pewnością nie wyczerpują wszystkich oczekiwań w zakresie usprawnienia ruchu pojazdów i pieszych na terenie Pleszewa. Zarządcy dróg muszą na bieżąco analizować wnioski mieszkańców z propozycjami zmian, analizować je i ewentualnie wszczynać postępowania w kierunku ich wprowadzenia.